

Københavns Universitets bestyrelse

SAGSNOTAT

26. SEPTEMBER 2018

Vedr. Hovedretning for budget 2019 og rammerne for 2019-2022**Sagsbehandler** Koncern-økonomi/Økonomistyringssektionen**KONCERN-ØKONOMI****Formål:**

MUSEUMSBYGNINGEN (H)

LOK. 5.2.03

NØRREGADE 10

POSTBOKS 2177

1017 KØBENHAVN K

Formålet med dette notat er, at uddybe de vigtigste pointer fra FFL19 og retningen for KU's økonomi i årene 2019-2022. De vigtigste økonomiske faktorer er i den forbindelse: Usikkerheder og risici i de kommende år, herunder vurdering af indtægterne og omkostninger, især udviklingen i uddannelsesindtægterne og omkostningerne til KU's bygninger er centrale i denne forbindelse.

TLF 35322626

DIR 35323934

Resumé

mapet@adm.ku.dk

www.oko.ku.dk

Regeringen fremsatte 30. august 2018 Forslag til Finanslov 2019 (FFL19). På den baggrund er indtægtsscenariet for KU opdateret for de kommende fire år.

REF: MAPET

Som det blev redegjort for i notat "FFL2019 oversigtsnotat til bestyrelsen", som blev tilsendt bestyrelsen 31. august 2018, indeholder FFL19, bortset fra indarbejdelse af bevillingsreformen, ikke store overraskelser ift. det estimat for 2019 KU forventede ved Budget 2018-vedtagelsen. For budgetoverslagsårene (BO-årene) gives der budgetsikkerhed i det tre-årige perspektiv, ift. at der er udmøntet midler fra såvel Omstillingsreserven som Forskningsreserven. Takst-1 forhøjelsen til de tørre fakulteter er med FFL19 ikke videreført efter 2019, men det forventes at midlerne vil komme til forhandling og KU vil få del i midlerne, og de er derfor tentativt videreført i KU's budget i budgetårene.

De vigtigste faktorer der forventes at påvirke budgetforudsætningerne i 2019-2022, er:

- Udviklingen i uddannelsesindtægterne
- Udviklingen i de eksterne midler
- Usikkerheder på bygningsområdet
- Investeringsrammer
- KU's egenkapital

Overordnet set har KU's finanslovsindtægter en faldende profil på 220 mio. kr. fra 2019 til 2022 (faste priser) oven i det fald, der er fra 2018 til 2019 på godt 60 mio. kr. Faldet fra 2019-2022 vedrører hovedsageligt KU's uddannelsesstøtte, der falder med ca. 170 mio. kr. primært som følge af omprioriteringsbidraget (ca. 40 mio. kr. årligt) samt en forventning om færre STÅ som følge af dimensioneringen og endelig besparelser afledt af Statens Indkøbsprogram. Samtidig forventes et fald på knapt 30 mio. kr. på forskningsmidlerne (indkøbsbesparelse og omstillingsbidrag), og et fald på ca. 20 mio. kr. på øvrige formål (indkøbsbesparelse og omprioriteringsbidrag).

Der forventes hertil en stigning i omkostninger til KU's bygninger på ca. 110 mio. kr. frem mod 2022. Faldende indtægter kombineret med stigende omkostninger betyder, at der i alt vil være ca. 300 mio. kr. mindre til fakulteterne til i 2022 i forhold til niveauet i 2019 og godt 490 mio. kr. i forhold til niveauet i 2018 (målt i faste priser). Denne faldende tendens er ikke universitetet ukendt, om end tidshorisonten for de faldende indtægter er forrykket fra 2019 til 2022.

Dette er også årsagen til KU's tilpasninger oven på FL2016, med først 300 mio.kr (fase2) i direkte tilpasninger (løn og drift) og Fase 3 med yderligere konsolidering af KU's økonomiske råderum med 200 mio. kr. frem mod 2020. Fase 3 har fokus på "effektiv ressourceudnyttelse" i forhold til fokus på øgede indtægter, effektiviseringer i drift, optimering af organisationen samt besparelser på indkøb – initiativer der er igangsat netop for at imødegå de faldende finanslovsindtægter.

Bestyrelsen vil blive præsenteret for et opdateret indtægtsgrundlag og forventninger til omkostninger i budget 2019, som forelægges til godkendelse i bestyrelsen d. 6. december 2018.

Indhold

Udviklingen i KU's indtægter 2018-2022	3
Usikkerheder og risici i 2019-2022.....	5
Indtægtssiden	5
Uddannelsesindtægter	5
Eksterne tilskud.....	8
Omkostningssiden.....	8
Bygninger.....	8
Investeringsrammer.....	9
KU's egenkapital.....	9

Udviklingen i KU's indtægter 2018-2022

Tabel 1 KU's estimerede indtægter 2018-2022

	B2018	2018	B2019 ¹⁾	2020	2021	2022
1.000 kr.	2018-niveau	2019-niveau	2019-niveau	2019-niveau	2019-niveau	2019-niveau
Heltidsuddannelse	1.753.209	1.768.988	1.671.148	1.579.697	1.541.850	1.481.206
Administrative effektiviseringer			-87.715	-87.715	-87.715	-87.715
Færdiggørelsesbonus (bachelor og kandidat)	170.013	171.544	221.862	258.843	252.212	249.393
Øvrige faste uddannelsesstilskud			11.758	11.717	11.482	11.253
Ny heltid efter bevillingsreformen			1.817.053	1.762.542	1.717.830	1.654.136
Deltidsuddannelse	15.038	15.173	14.458	14.451	14.403	14.403
Fripladser og stipendier	12.799	12.914	12.392	12.144	11.900	11.662
Udvekslingsstuderende	13.577	13.699	12.899	12.653	12.380	12.380
Småfag	11.331	11.433	-	-	-	-
Øvrige uddannelsesstilskud fra UFM og UVM ²⁾	73.597	74.259	43.757	39.669	41.384	41.658
Uddannelsesstilskud fra UFM og UVM	2.049.564	2.068.010	1.900.560	1.841.459	1.797.896	1.734.239
Forskningsstilskud	2.995.887	3.022.850	3.001.628	2.990.483	2.779.802	2.769.683
Nye basisforskningsmidler fra forskningsreserven ³⁾					202.170	200.000
Forskningsstilskud fra UFM	2.995.887	3.022.850	3.001.628	2.990.483	2.981.972	2.969.683
Øvrige formål	397.107	400.681	414.501	411.130	403.593	394.167
Forskningsbaseret myndighedsbetjening ⁴⁾	-	-	23.108	23.108	23.108	23.108
Administrativ effektiviseringer ⁵⁾	-87.715	-88.505				
Basistilskud fra UFM	309.392	312.176	437.609	434.239	426.701	417.275
Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed ⁶⁾	2.592.704	2.616.038	2.698.624	2.735.499	2.751.488	2.806.517
Andre tilskudsfinansierede aktiviteter	63.223	63.792	43.482	37.420	30.506	30.506
Retsmedicinske ydelser	195.219	196.976	192.904	190.044	186.332	186.332
Indtægter i kommerciel indtægtsdækket virksomhed	81.268	81.999	85.464	82.879	79.531	79.531
Eksterne midler	2.932.413	2.958.804	3.020.473	3.045.842	3.047.857	3.102.887
Fremleje, driftsrefusioner m.v. ⁷⁾	74.940	75.615	74.941	74.941	73.542	73.542
Bygningsrelaterede indtægter	74.940	75.615	74.941	74.941	73.542	73.542
Salg af varer og tjenester	167.189	168.693	163.096	162.286	163.654	163.654
Øvrige indtægter	132.998	134.195	168.219	218.459	217.240	217.240
Andre indtægter⁷⁾	300.187	302.888	331.315	380.746	380.894	380.894
Indtægter i alt	8.662.383	8.740.344	8.766.527	8.767.710	8.708.862	8.678.520
Renteindtægter	15.000	15.135	17.000	17.000	17.000	17.000
Indtægter i alt, inkl. renteindtægter	8.677.383	8.755.479	8.783.527	8.784.710	8.725.862	8.695.520

1) Tabellens tal er i 2019-niveau.

2) Ift 'Øvrige uddannelsesstilskud' er midler fra Undervisningsministeriet (UVM) samt midler fra Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte (SIU) overført til Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM). Opdateres af FAK ved endeligt Budget 2019. SKT/tandplejere er modregnet godt ca 21 mio. kr.

3) Frem til 2020 er de 202,2 mio. kr. fra omstillingsreserven indeholdt i selve basisforskningsstilskuddet. Det forudsættes at nye basisforskningsmidler på 200 mio. kr. videreføres efter 2021.

4) Myndighedsbetjening til SCIENCE er tilbageført til KU's finanslovsparagraf fra 2019.

5) Administrative effektiviseringer er med FFL19 indarbejdet i heltidsuddannelse.

6) Profil fra B2018 med 2% stigning i 2022. Opdateres af FAK ved endeligt budget 2019.

7) Bygningsrelaterede indtægter og andre indtægter for 2018-2021 med flad fremskrivning i 2022. Opdateres ved endeligt budget 2019.

Væsentlige ændringer i perioden

KU's finanslovsindtægter viser et fald på ca. 220 mio.kr. (faste priser) i perioden 2019-2022. Jf. afsnittet nedenfor vedr. forskningstilskud fra forskningsreserven, er der tentativt indarbejdet 200 mio. kr. ekstra i 2022 (ellers ville faldet være 420 mio. kr.). Heraf vedr. størstedelen uddannelsesindtægterne, som falder ca. 170 mio. kr. i perioden.

Forskningstilskuddet falder som følge af besparelser afledt af statens indkøbsprogram og omstillingsbidraget (tilbageføres til sektoren), basistilskud falder som følge af besparelser afledt af statens indkøbsprogram og omstillingsbidraget på øvrige formål. Andre indtægter øges primært sfa. overflytningen af myndighedsopgaver.

Tabel 2 Ændringer fra 2018 til 2019

	B2018	2018	B2019	Forskel
1.000 kr.	2018-niveau	2019-niveau	2019-niveau	2018-2019
Uddannelsestilskud fra UFM og UVM - efter bevillingsreform	2.049.565	2.068.011	1.900.560	-167.451
Forskningstilskud fra UFM	2.995.887	3.022.850	3.001.628	-21.222
Basistilskud fra UFM	309.392	312.176	437.609	125.433
Eksterne midler	2.932.413	2.958.804	3.020.473	61.669
Bygningsrelaterede indtægter	74.940	75.615	74.941	-674
Andre indtægter	300.187	302.888	331.315	28.427
Renteindtægter	15.000	15.135	17.000	1.865
I alt	8.677.383	8.755.480	8.783.527	28.047

Uddannelsestilskud 2018-2022

Fra 2018 til 2019 falder KU's *Uddannelsestilskud* 167,5 mio. kr. og fra 2019 til 2022 forventes et yderligere fald på 170 mio. kr. Fra 2018 til 2019 er der sket en omlægning som følge af bevillingsreformen på uddannelsesområdet, som træder i kraft i 2019, hvorfor de enkelte tilskudselementer ikke er sammenlignelige med tallene i 2018. Det gælder i alle år, at det primært er tilskud til heltidsuddannelse, der falder som følge af faldende takster, som udhules af omprioriteringsbidraget (ca. 40 mio. kr. årligt). Hertil kommer forventning om faldende STÅ-produktion primært som følge af dimensioneringen.

Forskningstilskud 2018-2022

KU's *Forskningstilskud* falder fra 2018 til 2019 med 21 mio. kr., hvilket primært skal henføres til omstillingsbidraget (som tilbageføres til sektoren) og besparelser afledt af statens indkøbsprogram. Midler fra forskningsreserven er endnu ikke udmøntet efter 2021 (forskningsmidlerne på FFL19 falder med godt 200 mio. kr. fra 2021 til 2022). Det er KU's forventning at midlerne udmøntes til KU ved FFL20, hvorfor der tentativt er budgetteret med 200 mio. kr. i 2022.

Basistilskud 2018-2022

KU's *Basismidler* stiger med 125 mio. kr. fra 2018 til 2019, heraf skyldes de 87 mio. kr. teknisk omlægninger som følge af bevillingsreformen samt omlægning af energiafgiftsrefusioner. Fra 2019 til 2022 falder midlerne med samlet ca. 20 mio. kr., hvilket primært skyldes omprioriteringsbidraget.

Eksterne midler 2018-2022

De eksterne midler er fremskrevet med en forventet stigning på 2 pct. i 2022 ift. profilen fra budget 2018. I det endelige budget for 2019 vil de eksterne midler blive estimeret på baggrund af fakulteternes egne forventninger i efteråret 2018. KU har med den langsigtede tilpasningsplan sat fokus på hjemtag af private fondsmidler og EU-midler og andre udenlandske kilder.

Bygningsrelaterede – og andre indtægter 2018-2022

Bygningsrelaterede indtægter udvikler sig fladt henover årene. *Andre indtægter* stiger med 80 mio. kr. fra 2018-2022. Årsagen til den forventede stigning skyldes primært at KU har overtaget det veterinære beredskab fra 2020. Profilen er baseret på fakulteternes forventninger til egne øvrige indtægter ved budget 2018 og vil blive opdateret igen ved budget 2019.

Usikkerheder og risici i 2019-2022

Indtægtssiden

Hovedkilderne til indtægter på KU er uddannelsesindtægter, andre tilskudsindtægter på finansloven og eksterne tilskud. De aktivitetsafhængige uddannelsesindtægter fra finansloven er produktionsafhængige og derfor behæftet med en vis usikkerhed. De resterende tilskudsindtægter på finansloven (forskningstilskud og basistilskud) er relativt stabile grundet den tre-årige budgetsikkerhed.

De eksterne midler har igennem en årrække haft en relativ pæn vækst. Forventningen er en fortsat vækst på området. Profilen vil først blive fastlagt ved udarbejdelse af KU's endelige budget i november 2018.

På indtægtssiden er den største økonomiske risiko pt. udviklingen i uddannelsesindtægterne ifm. bevillingsreformen, hertil kommet KU's produktion af bachelorer og kandidater (udviklingen i STÅ).

Uddannelsesindtægter

Ny bevillingsmodel

Med FFL19 er bevillingsreformen indarbejdet og dermed er strukturen for uddannelsesindtægterne omlagt. Bevillingsreformen betyder, at KU's uddannelsesbevillinger fremover er sammensat af følgende elementer:

- *Grundtilskud* (25 pct. af de ydede tilskud til heltidsuddannelse i 2017)
- *Aktivitetstilskud* (67,5 pct. af de ydede tilskud til heltidsuddannelse i 2017) er reduceret med ca. 25 pct. Svarer til uddannelsesindexet (heltid), og er et videreført variabelt tilskud baseret på studenterårsværk (STÅ) og takst.

Derudover fordeles uddannelsesbevillingerne på:

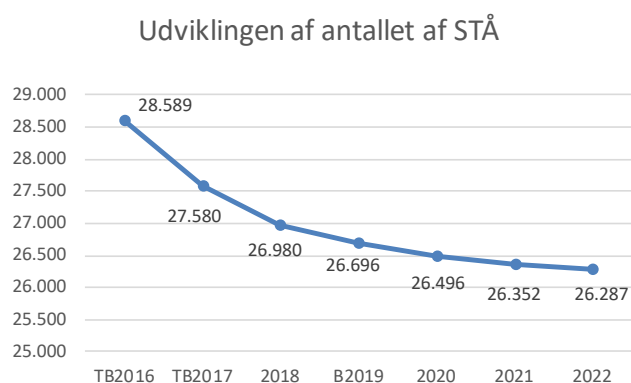
- *Resultattilskud* svarende til tidligere studietid og beskæftigelse, er to nye variable tilskud. Tilskuddene fastsættes ud fra dimittenders studietid og beskæftigelsesgrad. Udgangspunktet på FFL19 er fuld målopfyldelse.
- *Kvalitetstilskud* er resultat af reduktionerne i resultattilskuddene, som overføres til en kvalitetspulje, der i 2019 udmøntes som et fast tilskud per studenterårsværk i 2018. Puljen udmøntes som puljemidler

Med de nye elementer i bevillingsreformen er der usikkerheder ift. prognostisering og estimering af de fremtidige uddannelsesindtægter. Med de ovennævnte nye elementer er det svært at sige hvordan tilskuddene mere præcist vil udvikle sig. Grundtilskuddet er med FFL19 beregnet på baggrund af KU's regnskabstal i 2017, hvor KU's uddannelsesindtægter var særligt høje. Grundtilskuddet genberegnes i 2022 og dette må formodes at blive på et reduceret grundlag, da uddannelsesindtægterne falder ud i årene som følge af en forventet lavere STÅ-produktion i de kommende år sammenlignet med produktionen i 2017. Ift. usikkerheden på de øvrige nye elementer, vil der blive foretaget nærmere analyser heraf med henblik på at opnå større sikkerhed i prognosticeringen.

Takst-1 forhøjelsen falder bort på finansloven fra 2020. Det er KU's ledelses vurdering at forhøjelsen vil blive forhandlet senest ved FFL20, og KU har derfor tentativt indarbejdet forhøjelsen med ca. 70 mio. kr. i alle år.

Som tidligere nævnt udhules uddannelsesindtægterne primært af omprioriteringsbidraget med ca. 40 mio. kr. årligt, derudover forventer KU også fald i STÅ i budgetårene som følge af dimensioneringen.

Figur 1 Udviklingen i antallet af STÅ¹

Note: prognosen for budgetårene stammer fra midtvejshøringen blandt fakulteterne i foråret 2018

Nyt regeringsudspil "Fleksible universitetsuddannelser til fremtiden"

Regeringen offentliggjorde den 17. september uddannelsesudspillet "fleksible uddannelser til fremtiden", hvis formål er at give universitetsstuderende større fleksibilitet mhp. at løfte undervisningen og skabe en tættere tilknytning til arbejdsmarkedet.

Konkrete udvalgte initiativer, som vil give studerende større fleksibilitet:

- Retskravet skal forlænges til 3 år, så det bliver muligt at prøve arbejdsmarkedet af mellem sin bachelor- og kandidatuddannelse, inden man specialiserer sig og uden man mister retten til sin kandidat.
- Erhvervskandidatordningen skal udvides, så flere kandidatuddannelser kan tages på deltid ved siden af et fuldtidsjob.
- Der skal være mulighed for at tage en 1-årig master efter bacheloruddannelsen i stedet for den almindelige toårige kandidatuddannelse.
- Der skal også være bacheloruddannelser, der favner bredere, end mange gør i dag. Og så skal antallet af bachelor- og kandidatuddannelser gennemgås, så det bliver mere overskueligt for både studerende og aftagere.
- Studerende skal have bedre mulighed for at bevæge sig ind på andre fagområder på deres kandidatuddannelser.

¹ Faldet i STÅ skal ses i lyset af, at der i 2016 var ekstraordinære mange STÅ pga. studiefremdriftsreformen. Der var derfor et midlertidigt boost i antallet af STÅ, men efterfølgende fald i optag/bestand også som følge af studiefremdriftsreformen.

Derudover skal 1,08 reglen² for optagelse afskaffes, uddannelse skal have samme betydning som forskning på universiteterne, det nuværende optagelsessystem skal forbedres, flere undervisningstimer på udvalgte uddannelser, det vil sige i det hele taget øget fokus på undervisningen. Det er pt. usikkert hvordan udspillet vil påvirke KU's uddannelsesindtægter i fremtiden, men udspillet vil blive analyseret nærmere i efteråret 2018.

Eksterne tilskud

Reduktion i de offentlige forskningsmidler fra Det Frie Forskningsråd og Danmarks Innovationsfond på Finansloven fra 2016 giver usikkerhed i forhold til fremtidens offentlige projektindtægter.

Målsætningen om at afsætte 1 pct. af BNP til offentlig forskning er med FFL19 fastholdt³ og der er afsat godt 400 mio. kr. ekstra til forskning. De fleste af midlerne er afsat til bestemte formål. Nogle af midlerne er f.eks. øremærket til Innovationsfonden, hvor KU i konkurrence med andre universiteter skal vinde midlerne

Der er på trods af ovenstående tilvækst stadig færre midler til rådene end før FL 2016.

Det er ambitionen at modsvare den forventede nedgang i de offentlige forskningsmidler fra Det Frie Forskningsråd og Danmarks Innovationsfond af mindst en tilsvarende vækst på private fondsmidler, EU-midler og andre udenlandske kilder. I tråd med budget 2018 har KU fortsat en ambition om minimum 2 pct. årlig vækst i de eksterne midler. I det endelige budget 2019 vil de eksterne tilskud blive opdateret på baggrund af fakulteternes indmeldinger.

Omkostningssiden

KU's omkostninger består primært af relativt stabile poster (heraf udgør løn i budgettet for 2018 59 pct.). De risici der er på omkostningssiden knytter sig derfor primært til bygningsmassen.

Bygninger

Det konsoliderede bygningsbudget for KU består af det centrale bygningsbudget samt de decentrale omkostninger og indtægter, der er placeret på fakulteterne. Bygningsomkostningerne stiger samlet i perioden frem til 2022

² Reglen ganger studerendes karaktergennemsnit med 1,08, hvis de søger ind på en uddannelse inden for 2 år efter, at de har færdiggjort deres ungdomsuddannelse.

³ Det offentlig forskningsbudget var i 2018 22,5 mia. kr. (2019 niveau), i 2019 er det 22,9 mia. kr.

som følge af ibrugtagning af de vedtagne byggerier. Det samlede bygningsbudget forventes fra 2018-2022 at stige fra ca. 1,8 mia. kr. årligt til ca. 1,9 mia. kr. årligt. Omkostningerne til KU's bygninger forventes således at stige i perioden med minimum 100 mio. kr. Hertil kommer usikkerhederne, som er knyttet til omkostningerne samt tidsforskydninger som følge af store forsinkelser i byggerierne. Såfremt risiciene realiseres vil de i de fremtidige budgetter komme til udtryk som huslejeforøgelser. Pt. vurderes den samlede risiko for huslejestigninger i 2019 til 44 mio. kr. stigende til 126 mio. kr. i 2022, som ikke er indarbejdet i KU's budgetter.

Omfanget af økonomiske risici bliver behandlet i "Den årlige redegørelse for bygningsområdet", som forelægges bestyrelsen den 9. oktober 2018. Heraf vil de specifikke forhold fremgå fordelt på de enkelte byggesager.

Investeringsrammer

Med FFL18 blev der på ministerområdet fastsat en samlet investeringsramme på 3,1 mia. kr. årligt for en 4-årige periode for sektoren. Rammen skal dække såvel de investeringer, som foretages lokalt på den enkelte institution, som de investeringer i nybyggeri m.v. som Bygningsstyrelsen gennemfører for institutionerne.

Med FFL19 beskæres rammen med 10 pct. i 2022. Det er usikkert hvilke konsekvenser det vil have, hvis den samlede ramme overskrides. KU har pt. indmeldt egne investeringsbehov på omkring 330 mio. kr. årligt, men der er som nævnt ovenfor stor usikkerhed ift. tidsforskydelser som følge af forsinkelser i byggerierne, hvilket gør det svært at forudsige investeringsprofilerne for KU i kombination med, at KU ikke har indsigt i behov/ønsker om træk på den samlede ramme fra de øvrige institutioner inden for sektoren.

KU's egenkapital

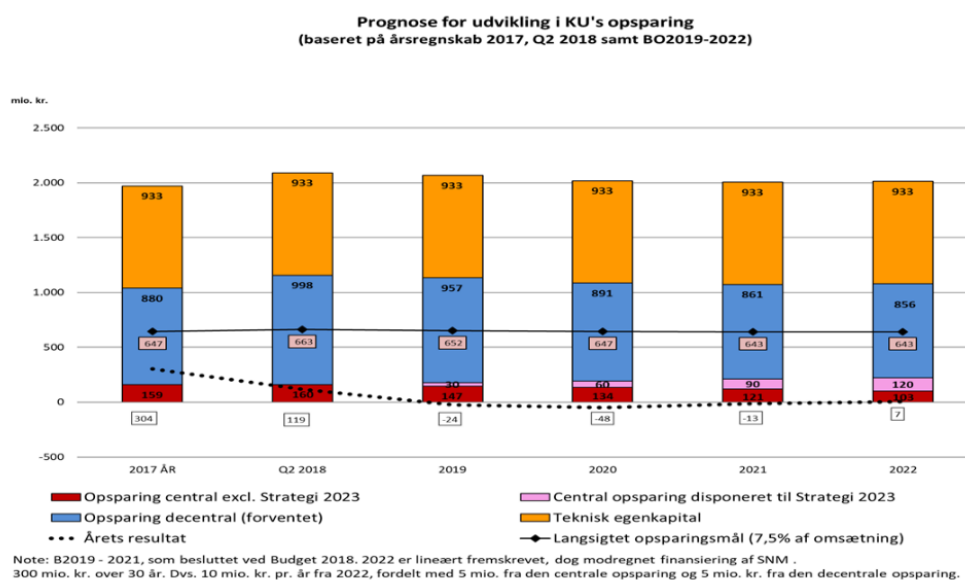
KU definerer egenkapitalen i to lag. Teknisk egenkapital er regnskabstekniske poster som følge af lovkrav til kapitalen eller af at udvise ejerandel af bestemte aktiver (f.eks. anlæg og likvider). Fleksibel egenkapital er regnskabsposter som følger løbende overskud/underskud i resultatopgørelsen. Den fleksible egenkapital omtales i daglig tale som opsparing og udgøres af hhv. fakulteternes og KU's centrale opsparing. Bestyrelsen har tidligere lagt sig fast på, at det langsigtede mål for den fleksible egenkapital er 7,5 pct. af KU's omsætning.

Den interne opsparingsmodel på KU, der definerer fakulteternes opsparing (den fleksible egenkapital) er enhedens overførte akkumulerede over/under-

skud inkl. afskrivninger på anlæg og regulering af forpligtigelser (f.eks. feriepenge). Fakulteternes opsparing har tre overordnede formål: At være risikobuffer, strategisk investeringsredskab og incitament for sund økonomisk adfærd.

Fakulteternes profiler for opsparing (og disponering heraf) vil blive opdateret i forbindelse med budgetlægningen, og vil løbende blive drøftet med KU's ledelse. Pt. overstiger fakulteternes samlede opsparing det langsigtede opsparingsmål på 7,5 pct.

KU's centrale opsparing vil årligt blive konsolideret med de forventede renteindtægter (estimeret til 17 mio.kr. årligt). Omvendt reserveres 30 mio.kr. af den centrale opsparing årligt de kommende 4 år til implementering af KU's Strategi 2023.

Fra 2022 er der disponeret 10 mio. kr. årligt til finansieringen af Statens Naturhistoriske Museum (SNM) fordelt med 5 mio. kr. af den centrale opsparing og 5 mio. kr. af den decentrale opsparing. SNM forventes finansieret med i alt 300 mio. kr. over en 30 årige periode.